

A blended learning elemeinek meghatározása

A blended learning módszertanára épülő képzések tervezéséhez elengedhetetlen, hogy kísérletet tegyünk a fogalom jelentésének alapos körbejárására, annak ellenére, hogy annak pontos definícióját nehéz meghatározni. Ennek többek között az az oka, hogy a legtöbb definíció a szó jelentéséből (blended = kevert) kiindulva a hagyományos oktatás és az elearning jellemzőinek sajátosságos elegyeként próbálja megadni a fogalom jelentését, azonban mindkét fogalom tartalma dinamikusan változik, ami természetesen megnehezíti annak a meghatározását, hogy a két fogalom tartalmi elemei közül mely jellemzők keveredéséről van szó.

A leggyakrabban használt megközelítés szerint a blended learning a hagyományos oktatás és az elearning keveréke. Ezzel a meghatározással az a gond, hogy ehhez egzakt módon definiálni kellene a hagyományos oktatás és az elearning fogalmát. Néhány tíz évvel ezelőtt a hagyományos oktatáson szinte minden esetben frontális, jelenléti oktatást értettünk volna, amellyel szembeállítható az elearning tér- és időbeli korlátok nélküli oktatása és tanulása, amelyet számítógépek és számítógépes hálózatok segítségével valósít meg. De mára a hagyományos oktatás óráin is számos esetben általánossá vált a számítógépek és a számítógép-hálózatok alkalmazása, ami megnehezíti a két fogalom pontos megkülönböztetését.

A második leggyakoribb szempont a térbeliségből kiindulva közelíti meg a témát: a jelenléti oktatás során az oktató és a hallgatók azonos időben, ugyanabban a tanteremben vannak jelen, míg az online tanulás során a hallgató a számítógép előtt ülve, rendszerint az interneten keresztül éri el a tananyagot. Az előző példához hasonlóan itt is megfigyelhető, hogy az online tanulás jellemzői megjelennek a jelenléti oktatásban is: vajon van-e jelentős különbség aközött, amikor a jelenléti oktatásban résztvevő hallgató a tanár által kiadott feladat során önállóan dolgoz fel az interneten található tananyagot és aközött, amikor a hallgató az otthonában teszi ugyanezt?

A harmadik megközelítés a hagyományos és a blended képzésben használt tananyagok különbségére helyezi a hangsúlyt: az utolsó 1-2 évtized kivételével a hagyományos oktatás során a tananyag rendszerint tankönyvekben volt megtalálható, az elearning pedig szinte minden esetben az elektronikus (később a digitális) tananyagot preferálta a papíralapúval szemben. Az utóbbi két évtizedben a hagyományos oktatás keretein belül megjelentek és rendkívül széles körben elterjedtek a prezentációs programok, és ma már a felsőoktatásban alig találunk olyan előadást, ahol az oktatók nem használnak prezentációt.

A prezentáció megjelenésével párhuzamosan a hagyományos képzésben megfigyelhető a könyvek, jegyzetek jelentőségének a csökkenése. A jelenség szoros

kapcsolatban van a prezentációk elterjedésével, hiszen egy jó prezentáció kiegészítve az előadó gondolattal már alkalmas lehet a tanulásra (ráadásul a prezentációk ingyenesek, és digitális mivoltukból adódóan könnyen másolhatóak és továbbíthatóak). A könyvek bizonyos mértékű háttérbe szorulásának másik oka, hogy néhány tudományterületen nagyon felgyorsult az információ áramlása: pl. az információtechnológiában olyan gyorsan jelennek meg újabb és újabb szoftverek, amelyek lehetetlenné teszik az ismeretek könyvből történő elsajátítását, mert mire a könyv megjelenne, már egy újabb verziója vált elérhetővé a programnak. A fentiekből világosan látszik, hogy a tananyag tekintetében sem tudunk éles határvonalat húzni a hagyományos képzés és az elearning között.